Klachtenanalyse maanden april, mei, juni, juli, aug., sept. 2026

1. Hoeveel klachten waren er deze maanden?

712 (in deze periode (mei-juli)vond de WIC plaats)

2. Uit welke plaatsen kwamen de meeste klachten? (top 3)

1. Huns (236)	2. Leeuwarden (179)	3. Stiens (99)

3. Hoeveel is de onderverdeling qua geluid, stank, anders?

Geluid: 626	Stank: 78	Anders: *

*** Laag overvliegen spant de kroon (vooral over Stiens, Britsum, Burdaard)**

*** Negen klachten uit verschillende plaatsen door een harde klap waarschijnlijk door een vliegtuig door de geluidsbarrière. (allemaal op 16/4)**

*** Geluidsoverlast door langdurig warm draaien + ernstige kerosine lucht/dampen.**

*** Klachten over (slechte) informatie voorziening over WIC.**

*** Bij de landing een toestel "uit koers", waardoor hij gevaarlijk laag over huis van bewoner vloog. (Jelsum 22/5-12.23u.)**

*** Rondjes draaien boven Stiens. Meerdere klachten hierover. Klachten dat de bocht wordt genomen boven het centrum van Stiens en niet ten Noorden zoals afgesproken.**

*** Regelmatig vliegen tijdens uitgaan school, terwijl hier afspraken over gemaakt zijn.**

*** Verschillende vragen over wanneer er goede geluidsisolatie komt.**

*** Opvallend veel klachten over enorme kerosine lucht/dampen. O.a. een leidster van een kinderdagverblijf uit Leeuwarden die storingsdienst en brandweer erbij heeft gehaald, omdat ze zich ernstige zorgen maakte over de gezondheid van de kinderen. Zij constateerden dat het om kerosine ging. (Leeuwarden 7/7-10.51u.) Mensen klagen over hoofdpijn, keelpijn, misselijkheid/braken.**

***Opmerking omwonende: niet alleen Defensie, maar er zijn ook andere professionals aan het werken hen wordt het werk vrijwel onmogelijk gemaakt door het vliegtuig lawaai.**

*** Aantal klachten over vroeg opstijgen (ruim vóór 9.00u.), daarbij uitzonderlijk hard geluid, zorgde voor aanzienlijke overlast in vakantietijd. (Jelsum, Dronrijp, Leeuwarden 8 en 9/7)**

*** Zo nu en dan vliegen er toestellen met het landingsgestel uit langs Burdaard. Waarom? Het zorgt voor extra geluidsoverlast, weerstand, extra kerosine verbruik. (Burdaard 9/7-13.14u.)**

*** Menaam (17/7-14.41u.) extreem laag overvliegend toestel. “Angstaanjagend”. Klacht ingediend, nietszeggend antwoord gekregen, doorverwezen naar een website-die niet werkte.**

*** Elf klachten uit verschillende plaatsen over op zondag vliegen voor de fly by grand prix. (23/8) Reactie: na de WIC ook dit nog!**

*** Omwonenden uit de wijk Westeinde hebben veel overlast van blaffende honden van de vliegbasis. Vooral s ’nachts erg hinderlijk. Oordoppen helpen niet afdoende. (Leeuwarden 21/8-23.10u.)**

*** Vliegtuig vloog recht over wijk Bilgaard en Westeinde. (Leeuwarden 25/9-14.40u.) Dit viel op omdat dit niet gebruikelijk is.**

*** Meerdere klachten over opstijgen vanaf de korte baan. Geeft erg veel geluidsoverlast.**

En dan zijn er nog een aantal vragen om overleg, vergoeding of een reactie op klachten:

*** Vergoeding gevraagd voor reinigen achter gevel huis. (Stiens 18/4-9.13u.)**

*** Gevel begint af te brokkelen door trillingen F35 (Stiens 3/6-15.01u.)**

*** Paard verwond door laag overvliegen. (Burdaard 5/6-14.30u.)**

*** Koe dood als gevolg van te laag overvliegen (Mantgum 11/6-19.30u.)**

*** F35 vloog laag over huis, waardoor zuiging ontstond en dakpannen zijn los geraakt, met de nodige schade aan dak en zinkwerk. (Je4lsum 23/6-11.45u., Jelsum 24/6-11.00u.)**

*** Schade, barst in raam door laag overvliegende F35. (Jelsum 10/8-13.57u.)**

*** Clustermanager van Kwadrant (organisatie voor ouderenzorg) wil graag in gesprek over het nachtvliegen, n.a.v. een artikel in de LC van 26/7. Vooral bij de locatie in Bilgaard zijn er grote zorgen om de nachtrust van hun kwetsbare bewoners. (Leeuwarden 10/8-9.54u.)**

4. Hoeveel geluid van F35 en hoeveel van andere toestellen?

F35: Vrijwel alle.	Andere toestellen: transportvliegtuigen, helikopters, Chinooks, Hercules.

5. Wat zorgde voor de meeste klachten?

Geluid en laag overvliegen.

6. Wat viel daarbij het meeste op?

1. Negen klachten uit verschillende plaatsen over een enorme knal.
2. Laag overvliegen met oorverdovend lawaai.

3. Dieren gewond/dood.
4. Schade aan huizen.
5. Elf klachten over overlast op zondag 23/8 uit verschillende plaatsen. Fly by grand prix.
6. Vragen om goede geluidsisolatie maatregelen.
7. Verschillende klachten van omwonenden over het uitblijven van een reactie van Defensie op hun klachten.
8. Twee kind- en ouderen voorzieningen trekken aan de bel.

7. Zijn er verbeterpunten ? Hoe zou het voorkomen kunnen worden vanuit perspectief bewoners?

1. Minder laag vliegen over kernen als er geen strikte noodzaak is.
2. Onderzoek doen naar kerosine lucht/dampen event. via RIVM gezondheidsonderzoek.
3. Wat gaan doen aan het geblaf (vooral s 'nachts) van de honden.
4. De reacties van Defensie zouden beter moeten aansluiten op de klachten van omwonenden. (bewoners voelen zich niet gehoord)
5. Geluidsisolatie maatregelen treffen.
6. Er wordt bij WIC teveel en te vaak gevlogen. Dit kan niet in vakantietijd en over zo'n dichtbevolkt gebied.
7. Vaker straight in landen ter ontlasting van acht dorpen. (i.p.v. doorstarts en rondjes draaien)

8. Zijn er trends te signaleren? Positief/negatief.

1. Er werden meer klachten ingediend.
2. De reacties van de omwonenden zijn intens. Ze zijn, zonder uitzondering, de veelvuldige herrie helemaal zat. "Hier leven mensen en dieren", "Onmenselijk", "Onaanvaardbaar", "Onacceptabel", "Denk eens aan de omwonenden".
3. Mensen dienen één klacht in, maar zeggen dat het eigenlijk over meerdere dagen gaat.
4. Veel klachten in juli over kerosine dampen/geur. Mensen krijgen er klachten van zoals: hoofdpijn, keelpijn, misselijkheid, braken.
5. Sinds mei is er een toename van klachten uit Huns.

9. Hoe verhouden het aantal klachten van dit half jaar zich met dezelfde periode van vorig jaar? Zijn de verschillen te verklaren?

april t/m september 2026: 712	April t/m september 2025: 221

Verklaring:

In de afgelopen periode (mei-juli) vond de WIC plaats**.**

10. Zijn er adviezen/vragen die we de basiscommandant kunnen meegeven om klachten te voorkomen?

1. Het intensieve vliegen ten tijde van de WIC overviel velen. Alleen week 28 was aangekondigd. Daarvoor en daarna werd er ook intensief gevlogen. Advies is om afwijking van reguliere oefeningen beter kenbaar te maken in de burenmailing en persberichten.
2. Uit Stiens kwamen deze periode 99 klachten. Bijna allemaal door circuitrondjes boven het dorp. Kan dit verbeterd worden door bv het circuit minder vaak te vliegen en/of een groter circuit te vliegen via de Noordkant van Stiens?
3. Het zou goed zijn als er onderzoek komt naar de schadelijkheid van de kerosine dampen op piekmomenten. Omwonenden maken zich daar zorgen over. Meenemen in het RIVM gezondheidsonderzoek?
4. Kan er wat gedaan worden aan het geblaf van de honden s 'nachts? (b.v. overdekte geïsoleerde verblijven, voedertijden, tijdstip komst personeel)
5. Is er wat veranderd sinds mei in de vliegroute i.v.m. de vele klachten uit Huns?
6. Op 16 april ca. 11.40u. gaat toestel 1507 vermoedelijk door de geluidsbarrière ter hoogte van Oude Leije. Had dit voorkomen kunnen worden? Bv minder snel vliegen of boven de Noordzee supersonisch vliegen?
7. We adviseren de basiscommandant terughoudend te zijn met weekendvluchten tijdens evenementen. Als dat toch plaatsvindt, dan straight in landen en vliegpad niet boven Stiens.